

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

765

Vragen van het lid **Ephraïm** (Groep Van Haga) aan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *het nieuwsbericht dat duizenden basisschoolleerlingen in Overijssel insecten in een lespakket over duurzame en gezonde voeding, aangeboden kregen* (ingezonden 17 oktober 2022).

Antwoord van Minister **Wiersma** (Primair en Voortgezet Onderwijs) (ontvangen 17 november 2022).

Vraag 1

Kent u het nieuwsbericht «Meelworm op het men in lespakket honderd basisscholen in Overijssel», waarbij duizenden basisschoolleerlingen afgelopen week meelwormen en andere insecten in een lespakket aangeboden kregen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u uitgebreid beschrijven hoe dit experiment tot stand is gekomen, wat het doel is en wie dit geïnitieerd heeft?

Antwoord 2

Nee. Het gaat hierbij om een lespakket dat ontwikkeld is door Wageningen University & Research. De rijksoverheid was niet betrokken bij dit initiatief. Ik heb daarom verder geen zicht op hoe dit experiment tot stand is gekomen.

Vraag 3

Hebben ouders, leerkrachten en leerlingen hier zeggenschap in gehad en zo ja, is de beslissing om insecten te verstrekken aan jonge leerlingen democratisch tot stand gekomen?

Antwoord 3

De scholen hebben de vrijheid om vanuit eigen onderwijskundige visie en verantwoordelijkheid doordachte keuzes te maken om bepaalde lesmaterialen te beoordelen, gebruiken en (maatschappelijke) organisaties en/of gastspre-

¹ RTV Oost, 14 oktober 2022. Meelworm op het menu in lespakket honderd basisscholen in Overijssel – RTV Oost.

kers uit te nodigen. De school is verantwoordelijk voor het onderwijsaanbod, wanneer leerlingen of ouders daar ideeën bij of klachten over hebben, kan dit ter sprake komen in de medezeggenschap of in de formele klachtenprocedure van de school.

Vraag 4

Bent u op de hoogte van het feit dat het eten van insecten geen onschuldig experiment is, dat er wetenschappelijke onderzoeken bestaan die het gevaar van het consumeren van insecten onderschrijven, zoals mogelijke allergieën voor histamine² en bacteriën, en dat deze juist bij kinderen nog extremer kunnen werken vanwege hun lagere lichaamsmassa?

Antwoord 4

De inhoud van lesmateriaal is de verantwoordelijkheid van de samensteller ervan, en de keuze er al dan niet gebruik van te maken is aan de school. Aangezien Wageningen University & Research betrokken was bij de ontwikkeling van de lespakketten waar u aan refereert, ga ik ervan uit dat zij alle kennis in bezit hadden om een veilig lespakket te ontwikkelen.

Vraag 5, 6 en 7

Erkent u dat, ook al zullen kinderen misschien formeel niet gedwongen worden om deze insecten te eten, dat door de enorme groepsdruk die (jonge) kinderen ervaren op school en in groepen, dit in feite toch als dwang aangemerkt kan worden?

Vindt u ook dat dergelijke buitengewone experimenten strijdig zijn met uw eigen uitgangspunten, zoals beschreven in uw brief van 4 maart 2022 Veilig en vrij onderwijs, die begint met: «Elke leerling moet zich vrij en veilig kunnen voelen op school»?³

Bent u op de hoogte van het feit dat insecten eten in zijn geheel niet populair is en dat het getal van 2 miljard mensen die het wereldwijd al zouden eten, volgens de Wageningse onderzoeker Arnold van Huis sterk naar beneden moet worden bijgesteld⁴? Weet u dat de meeste restaurants in Nederland die insecten serveerden, inmiddels zijn gestopt omdat er geen interesse is? Waarom wordt dit dan toch opgedrongen aan kinderen?

Antwoord 5, 6 en 7

Besturen, scholen en leraren zijn verantwoordelijk voor de beoordeling van, en aanspreekbaar op, de kwaliteit van door hen gebruikte lesmaterialen ook als die worden georganiseerd of gefaciliteerd door derden, zoals bedrijven of (maatschappelijke) sectoren. Er zijn verschillende afwegings-mechanismen om ervoor te zorgen dat dit gebeurt op een manier die bij de school past en uiteraard ook binnen de grenzen van de wet.

Hierbij spelen met name ook het interne toezicht en de medezeggenschap een rol. De inspectie houdt toezicht op het onderwijs, inclusief door derden georganiseerde of gefaciliteerde elementen van onderwijs die binnen de wettelijke onderwijstijd onder de verantwoordelijkheid van de school plaatsvinden. Als de inspectie signalen krijgt dat er zaken gebeuren die mogelijk strijdig zijn met de wet- en regelgeving, dan kan de inspectie het schoolbestuur daarop aanspreken.

Ik ga ervan uit dat leerkrachten alles eraan doen om een veilige sfeer te creëren in de klas en ik vertrouw erop dat bij het aanbieden van dit specifieke lespakket niet anders is gehandeld.

Vraag 8

Eet u zelf insecten en zo ja, welke?

Antwoord 8

Ik eet weleens een roze koek, en meen dat voor het glazuur gebruik wordt gemaakt van luizen. In dat kader moet ik deze vraag met «ja» beantwoorden.

² Nässel DR. Histamine in the brain of insects: a review. *Microsc Res Tech.* 15 februari 1999. Website National Library of Medicine: Histamine in the brain of insects: a review – PubMed (nih.gov).

³ Kamerstuk 31 293, nr. 611.

⁴ De Andere Krant, 25 juli 2022. De Andere Krant – Miljarden mensen die insecten eten? Broodje aap!